

szerű kipusztítását. Hazatérve, hát-
 térbe szorítja a Tisza Kálmán i-
 dzsentrivilág áltudománya és halála
 épp oly tragikus mint Regulyé.

TELEKI SÁMUEL nagy érdeme,
 hogy felderítette Afrika térképének
 utolsó nagy fehér foltját. Származá-
 sánál fogva munkájában nem gátolták
 azok az ellenséges osztályszempontok,
 melyek magyar elődei életét megmér-
 gezték, de annál nagyobb harcot kel-
 lett vívnia az ellenséges természettel.
 Életműve becses a haladó tudomány-
 nak is.

A könyvnek kétségtelenül legro-
 konszenvesebb alakja BIRÓ LAJOS,
 az új-guineai utazó. Nem csak tudomá-
 nyos értékében, de igaz emberi
 magatartásában is a nagy orosz tu-

dósra, Mikluho-Maklájra emlékeztet.
 Leleplezi az imperialista gyarmato-
 sítók gonosz tetteit és szíve minden
 melegével a bennszülött „tamol“, a
 még kőkorszakban élő pápua nép mellé
 áll, akinek „kicsiny társadalma min-
 den emélelet megcsúfol, mert van
 köztük erkölcs és szeretet vallás nél-
 kül és rend, béke, törvények és rend-
 őrség, szabadság örök nélkül.“ Mon-
 dani sem kell, hogy ez igaz ember
 sorsa is tragikussá vált itthon, az urak
 földjén.

Vajda könyve nemcsak azért jó,
 mert népünk tudományos nagyjait
 ismerteti meg velünk, hanem azért is,
 mert sok tudást is terjesztve, egyben
 vádirat a tőkés osztálytársadalom
 ellen. A. F.

Várkonyi Ágnes: **Vak Bottyán**

(Történelmi Társulat sorozat)

Művelt Nép Könyvkiadó

*A Rákóczi-hagyományok a szabadság-
 szeretet hagyományai. „Rákóczi Ferenc
 scharca a „Pro Libertate“, a „Szabad-
 vágért“ jelszó alatt folyt s ezért rokonszen-
 trezett vele az akkori haladó Európa“ —
 ny: a Rákóczi elvtárs. A kuruc népi hagyomá-
 nyok találkoznak itt egy hatalmas, az
 egész nemzetet átfogó szabadságharc heroiz-*

*nyek pedig igen örvendeztek azon, hogy a
 híres törökverő hős is a szabadságharc
 ügye mellé állott. Ez a legendáshírű katona
 — később Rákóczi leghűbb és legvitézesebb
 tábornoka — Vak Bottyán volt.*

*„Rákóczi az elnyomott parasztságra tá-
 maszkodott — mondotta Farkas Mihály
 elvtárs az MDP II. Kongresszusán. —
 Legtehetségesebb harcos segítőtársa Vak Bot-
 tyán, a jobbágyból lett tábornok volt.“
 Vak Bottyán a kuruc katona mintaképe,
 akinek személyes hősiessége sokszor dön-
 tötötte el a csaták sorsát. Különösen az
 1707-es dunántúli hadjáratával írta bele
 nevét a magyar hadtörténelembe, melyről
 még az ellenség, Savoyai Jenő is elismeréssel
 nyilatkozott.*

*Hogyan sikerült mindez Bottyánnak? Mes-
 teri taktikája, hadviselésének újszerű, a
 császáriak előtt eddig ismeretlen módja
 sokban hozzájárult a győzelemhez, de a
 kuruc zászlókat Dunántúlon 1707-ben első-
 sorban a nép áldozatkészsége vitte diadalra.
 A jobbágyok szorosán együttműködött Bot-
 tyánnal, a labancnak ellensége volt minden
 falu minden lakosa s ha a rosszul fegyverzett
 kuruc katonasággal talán meg is tudott
 volna birkózni a gyakorlott német drámádia,
 a nép ellenállásán minden ereje megtört.
 Csak a nép szeretetétől támogatva tudta
 Bottyán megvalósítani haditervét. Vak Bot-
 tyán dunántúli hadjáratával és egész kato-
 nai pályafutásával bebizonyította, hogy szo-
 ros összefogásban a föld népével még hatalmas
 eredményeket érhetünk el, és a szabadság-
 harc ügye — amíg a népre támaszkodik —
 legyőzhetetlen. — só —*

*musával. Ezeknek a kuruc hagyományoknak
 egyik legdicőségesebb alakjáról szól Várkonyi
 Ágnes könyve.*

*A Rákóczi-szabadságharc második esz-
 tendéjében egy öreg katona jelent meg a
 kuruc táborban. A fejedelem ismervén vitézi
 hírét, tábornokká nevezte ki, a szegényleg-*